

Regeringskansliet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av betänkande SOU 2024:44 Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan

Er beteckning: LI2024/01678

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget om att ansvaret för den planerade fuskkontrollen centraliseras till Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen.

Den fuskkontroll som bedrivs idag, och som innebär kontroll av fusk efter tips och som upptäcks vid övrig planerad kontroll, bör även i fortsättningen utföras av den kontrollmyndighet som idag har ansvar för kontrollobjektet.

Samtliga förslag i betänkandet synes väl avvägda och nödvändiga för att åstadkomma en planerad fuskkontroll enligt intentionerna i kontrollförordningen.

Länsstyrelsen vill särskilt kommentera några enstaka punkter nedan.

12 Ansvaret för planerad fuskkontroll behöver förändras

Länsstyrelsen instämmer med slutsatsen att den nuvarande ansvarsfördelningen för planerad fuskkontroll behöver förändras

Planerad fuskkontroll i den mening som avses i kontrollförordningen utförs inte i dagsläget. Det är inte realistiskt att en liten kontrollmyndighet ska kunna utföra en ändamålsenlig planerad fuskkontroll. Däremot är det viktigt att den kontroll som bedrivs idag fortsätter på samma sätt eftersom det kontrollarbetet många

gångar gynnas av lokalkännedom och kan bedrivas med den kompetens som redan finns.

För att få en rimlig riskvärdering och en kontroll som har förväntad effekt måste den planerade fuskkontrollen organiseras och utföras med en helhetssyn som sträcker sig över kommun- och länsgränser och ibland också mellan olika sektorer i kontrollorganisationen.

15.3 En gemensam nationell kontrollstyrka

Det förefaller funktionellt att skapa en gemensam kontrollstyrka för den mest avancerade fuskkontrollen

Det behövs kvalificerad personal med olika typer av specialistkompetens för att bedriva avancerad fuskkontroll. Detta för att komplettera den kompetens som redan finns inom kontrollmyndigheterna. Det är inte möjligt att med rimliga medel åstadkomma detta genom att anställa dessa på befintliga kontrollmyndigheter eller genom att vidareutbilda befintlig kontrollpersonal.

17 Nya nationella bestämmelser om fuskkontroll

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen i kapitlet

Förslagen är rimliga och helt i linje med hur Länsstyrelsen bedömer att den planerade fuskkontrollen lämpligen kan bedrivas. Kontrollen behöver riskvärderas och planeras med ett centralt helhetsperspektiv. Det görs lämpligen i den samverkan mellan Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen som föreslagits.

Det är lämpligt att de ansvariga centrala myndigheterna ska kunna ta över ärenden av komplex natur från en länsstyrelse, kommun eller någon med delegerade uppgifter, då dessa ärenden kan sträcka sig utanför den lokala eller regionala kontrollmyndighetens område och dessutom kräva specialistkunskaper som inte alltid finns hos den överlämnande myndigheten.

19.3.1 En generell uppgiftsskyldighet för kontrollmyndigheter

Länsstyrelsen välkomnar förslaget om uppgiftsskyldighet mellan kontrollmyndigheterna

I kontrollförordningen stipuleras en skyldighet för medlemsstaterna att säkerställa en effektiv och verkningsfull samordning mellan de myndigheter som getts ansvar för att utföra offentlig kontroll. Detta har med nuvarande lydelse i lagstiftningen inte alltid kunnat ske då det har hindrats av gällande sekretessbestämmelser. Att ändra detta är angeläget för att kunna utföra en verkningsfull offentlig kontroll.

19.7.1 Ett gemensamt nationellt anläggningsregister

Det är av flera anledningar viktigt att införa ett nationellt anläggningsregister

Länsstyrelsen har i flera olika sammanhang lyft vikten av ett gemensamt nationellt anläggningsregister.

Det är en enskild fråga som skulle kunna minska den administrativa bördan för företag. Det är i dagsläget inte ovanligt att en företagare inom primärproduktionen med lite diversifierad verksamhet måste finnas registrerad hos åtminstone fyra olika myndigheter. För företagen kan det vara förenat med sanktionsavgift att inte vara korrekt registrerad och att ha "en väg in" skulle minska att företagare av misstag glömmer att registrera sin verksamhet hos någon av kontrollmyndigheterna.

Ett gemensamt register skulle dessutom underlätta för kontrollmyndigheterna då det ibland finns anledning att ta reda på om en verksamhet finns registrerad hos en annan myndighet. Det blir dessutom lättare att hålla uppgifter aktuella om de finns i endast ett register.

22.2.3 Konsekvenser för länsstyrelserna och kommunerna

Länsstyrelsen bedömer att konsekvenserna endast är positiva

Idag ligger kontrollansvaret för den planerade fuskkontrollen hos länsstyrelsen för de kontrollområden som vi har ansvar för. Det finns inte resurser eller möjlighet att på en liten myndighet att bygga kompetens och struktur för att bedriva en planerad fuskkontroll. Det görs inte heller några försök då resurserna går åt till att bedriva övrig offentlig kontroll som ska utföras enligt kontrollförordningen. Länsstyrelsen ser det därför enbart som positivt med den föreslagna strukturen.

Det finns inget som vi kan bedöma är negativt med att Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Kemikalieinspektionen kan ta över kontrollansvar i komplicerade eller omfattande fuskärenden. Tvärtom är det mycket lämpligt med en struktur som kan hantera fusk som bedrivs i flera län eller som kräver särskild utredningskompetens, till exempel att granska bokföring.

Kompetensmässigt så ser länsstyrelsen möjligheter att den nya FUSK-enheten och den centrala samordningen ska kunna stärka de regionala myndigheternas kompetens för att utföra den händelsestyrda fuskkontrollen och kontroll av fusk som upptäcks inom ordinarie planerad kontroll.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen vill framhålla att detta förslag inte ska sammanblandas med andra centraliseringsförslag. Planerad fuskkontroll är en helt ny typ av kontroll som inte bedrivs i dagsläget och den kommer inte att bedrivas med samma typ av riskvärdering som övrig kontroll enligt kontrollförordningen. Övrig kontroll bedrivs lämpligen enligt den ordning som finns i dagsläget då närhet till kontrollobjekten och lokalkännedom är viktiga komponenter för att bedriva en effektiv riskbaserad kontroll enligt de kriterier som gäller för dessa kontrollområden. Befintliga kontrollmyndigheter har dessutom väl inarbetade rutiner och god kompetens hos personalen för att utföra den kontroll som bedrivs i dagsläget.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med länsveterinär Helén Löfblad som föredragande.

Kopia till

li.dl@regeringskansliet.se